

ПА ПРЫКЛАДЗЕ СНЯЖЫНКІ

10 красавіка 2024 года створаная Гродзенскім абласным аддзяленнем Саюза пісьменнікаў Беларусі Гродзенская грамадская літаратурная школа падышла да вывучэння самага аб'ёмнага элемента кампазіцыі літаратурнага тэксту – развіцця дзеяння.

У офісе ГрАА СПБ красавіцкім вечарам сабраліся нашы сябры па літаратурнай супольнасці горада над Нёманам, людзі рознага ўзросту, пераважна тыя, для якіх неабходнасць тэарэтычных ведаў разам з практычнымі напрацоўкамі з'яўляецца ўсвядомленай. З разгорнутага тэарэтычнага блока аўдыторыя даведалася: што такое развіццё дзеяння, з чаго яно складаецца, што такое перыпетыі. Удзельнікі грамадска-адукацыйнага праекта атрымалі ўяўленне, як гэта працуе на прыкладах з класічнай літаратуры і сусветнага кінематографа. Таксама мы пастараліся разабрацца ў метадах пабудовы дзеяння і яго развіцця, паразважалі, навошта патрэбен план тэксту. У другой частцы занятку адбыліся культуралагічныя дыскусіі, якія да заяўленай тэмы мелі аддаленае дачыненне.

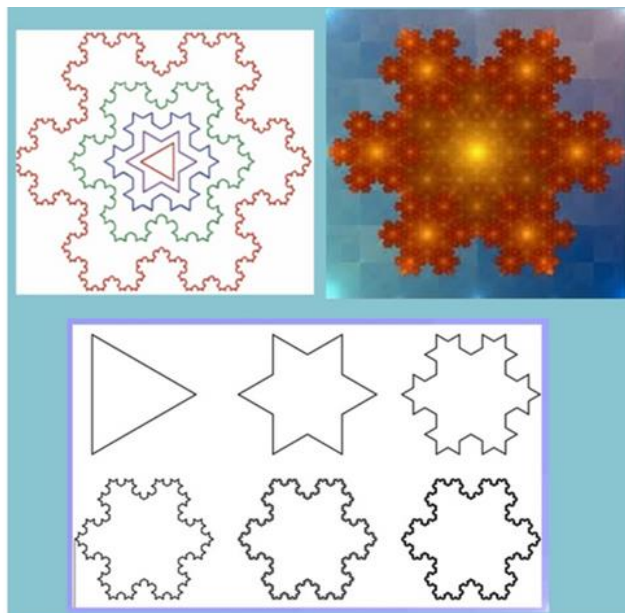
А пачалося ўсё з радасці. Слухачу нашай літшколы, аўтару сямі кніг, беларускаму празаіку Ірыне Аркадзьеўне Салаце быў уручаны дыплом пераможцы рэспубліканскага літаратурнага конкурсу рукапісаў «ЛітАп». Гэтая ўзнагарода гарантуе выданне новай кнігі ў адным з дзяржаўных выдавецтваў краіны. Сардэчна віншруем. Так трымаць, шануюная калега!

Выказваем падзяку маладому празаіку Вользе Клімянковай. Вольга (на здымку) стала адзіным удзельнікам красавіцкай літшкольнай сустрэчы, выступленні якой па зададзенай тэме можна ахарактарызаваць, як канструктыўныя. Таксама дзякуем дэбютанту нашай літшколы Таццяне Мікалаеўне Коўш. Прыйшоўшы на занятак упершыню, жанчына выказала сумневы ў карысці ад вывучэння кампазіцыі і ад ідэі літаратурнай школы ўвогуле, маўляў таленту, сапраўднаму мастацтву ад Бога навучыць нельга. Дзякуем і не пагаджаемся. Таму што ў рэшце рэшт праз літаратуру мы ў большай ступені вучымся чалавечнасці, паразуменню і згодзе. Мастацтва ад Бога – ёсць мастацтва любові, гуманізм. Дэмакратычны плюралізм меркаванняў – гэта добра, але развіцця не дае, у выніку кожны застаецца на сваіх пазіцыях. А ў назве нашай арганізацыі на першым месцы стаіць слова «Саюз». Той, каму не падабаецца

значэнне гэтага слова, бачыцца недастаткова карыснай праца нашай літаратурнай школы, бясспрэчна, мае на гэта права. Але ж і мы на правах гаспадароў маем права адкінуць усякія сумневы, адмовіцца ад скепсісу, непатрэбнай палемікі і рухацца абраным курсам наперад, да вывучэння наступнага элемента кампазіцыі – кульмінацыі.

Хоць занятак атрымаўся толькі напалову, каштоўныя веды людзі ўсё ж такі атрымалі. Напрыклад, пра «метады сняжынка» – нелінейны метады працы над тэкстам (аўтар метаду Рэндзі Інгермансан) і яго этапы – логлайн (кропка, ад якой будзе фармавацца «сняжынка»); кароткі пераказ, у якім канкрэтызуецца змест твора, вызначаюцца ключавыя кропкі (кропкі крышталізацыі); прапрацоўка вобразаў персанажаў, павелічэнне колькасці ключавых кропак; праца над дыялогамі; дэталізацыя. Асаблівасць узнікнення сняжынкаў у тым, што нарастанне крышталяў ідзе ад цэнтра, і з кожным пластом ўзор становіцца ўсё больш складаным і мудрагелістым, ператвараючыся ў карункі. Па прыкладзе сняжынкаў выбудоўваецца і змест кнігі: пачынаючы з ключавой ідэі, цэнтральнага канфлікту, паступова ўскладняецца, абрастае, дэталюючы, персанажамі, калізіямі. Для працы па «метадах сняжынкаў» ў рамках тэарэтычнага блока занятку таксама былі агучаны прыклады з класічнай літаратуры.

Па прыкладзе сняжынкаў выбудоўваецца і змест кнігі

Важны момант. Для плённай працы ў межах створанай Гродзенскім абласным аддзяленнем Саюза пісьменнікаў Беларусі Гродзенскай грамадскай літаратурнай школы патрабуецца свая асаблівая атмасфера прызнасці. Гэта гатоўнасць да кампрамісу, згоды, жаданне крочыць наперад разам, разам атрымліваць веды, пашыраць кругагляд, прымяняць веды на практыцы. Як паказвае гэтая самая практыка, адзінства і згода далёка не ўсім па сілах. Але ніхто і не абяцаў, што будзе проста. Неабходна памятаць: стварэнне спрыяльнай атмасферы для дыялогу (яе называюць магіяй творчасці) магчыма толькі сумеснымі намаганнямі. Без кансалідацыі плёну не будзе. Будуць амбіцыі, спрэчкі, крыўды, дэмагагічныя развагі з апорай на Сусветную павуціну... Але ні дзеяння, ні яго развіцця ў сюжэце нашага існавання не будзе.

САЮЗ ПІСЬМЕННІКАЎ БЕЛАРУСІ

Гродзенскае абласное аддзяленне

На здымках: у офісе Саюза пісьменнікаў Беларусі праходзяць заняткі Гродзенскай грамадскай літаратурнай школы на тэму «Кампазіцыя твора. Развіццё дзеяння». Гродна, 10 красавіка 2024 года.

Сардэчна віншuem. Так трымаць, шаноўная Ірына Аркадзьеўна!

Дэбютант Гродзенскай грамадскай літаратурнай школы
Таццяна Мікалаеўна Коўш

У абарону [Гродзенскай грамадскай літаратурнай школы](#) выказалася ветэран педагогічнай працы, аматар літаратуры, паэтэса Вольга Фёдараўна Дзіканавя

Фота Анатоля Апанасевіча

